

ζ'. Περὶ τελῶν.

Ἡ Κυβέρνησις μας ὀφείλει, ἐὰν ἐπιθυμῇ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ναυτιλίας μας, νὰ καταβιβάσῃ καὶ τὰ προξενικά τέλη, ὡς πράττει ἡ ἀγγλικὴ Κυβέρνησις, ἥτις πληρώνουσα τοὺς προξένους καλῶς, καταβιβάσεν εἰς δέκα σελίνια τὸ τέλος ἐκάστου πλοίου, καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ γίνωνται παντοειδῆ καθ' ἐκάστην παράπονα τόσον ἀπὸ μέρους τῶν πλοιάρχων, καθὼς καὶ τῶν προξένων, ἔνεκα τῶν εὐτελῶν μισθῶν, οὓς οὗτοι λαμβάνουσιν.

η'. Περὶ ἀτελείας πρώτων ὑλῶν.

Ἡ Κυβέρνησις μας χρεωστεῖ ἵνα ἐνισχύσῃ τὴν κατασκευὴν πλοίων, (ἀφοῦ δυστυχῶς ἡ ἐσωτερικὴ ὀλοποιία μας εἶναι ἀτελεστάτη ἔτι,) ν' ἀρῇσῃ ὅλας τὰς πρὸς κατασκευὴν πλοίων ὑλὰς νὰ ὦσιν ἀτελεῖς, ὡς πράττει ἡ τε Γαλλία καὶ Ἀγγλία.

Πεπεσμέθα λοιπὸν, ὅτι ἡ προστατευτικὴ ὄψις τοῦ λαοποθήτου ἡμῶν Ἄνακτος, τῇ συμπράξει τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, θέλει φέροι εἰς πέρας τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ἐν λόγῳ προτάσεων μας.

Ἀεχθῆτε κλπ.

Μ. Ζ. ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗΣ.

Περὶ τοῦ βάμβακος.

Πρὸ πολλοῦ ἤδη μετεφράσαμεν τὴν περὶ καλλιιεργείας τοῦ βάμβακος πραγματείαν (ἣν ἀγγλικὴ τις ἐν Μαγχεστρία ἐταιρία ἐδημοσίευσεν χάριν μεγαλητέρας διαδόσεως τῆς βαμβακοφυτείας), πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ δημοσιεύσωμεν αὐτὴν ὡς παράρτημα τοῦ περὶ τῆς ἀγγλικῆς γεωργίας συγγράμματος, τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἤδη ὑπὸ τὰ πειστήρια. Μετὰ μεγίστης δὲ εὐχαριστήσεως ἴδομεν, ὅτι ἐν σπουδαίᾳ ἐφημερίδι δημοσιεύεται ἡ αὕτη πραγματεία, μεταφρασθεῖσα ὑπὸ φιλοπάτριδος ἀνδρὸς χάριν τῶν εἰς τὴν βαμβακοκομίαν ἐνασχολουμένων. Ἡ περίστασις αὕτη δίδει

τὰς χρηστοτέρας περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἡμετέρας πατρίδος ἐλπίδας, διότι ἤρχισαν σπουδαῖοι ἄνδρες νὰ ἐγκύπτωσιν εἰς τὴν μελέτην τῶν ζωτικῶν ζητημάτων, ἀπὸ τὴν αἰσίαν λύσιν τῶν ὁποίων καὶ μόνων θέλει προέλθῃ ἡ βελτίωσις τῶν τε ιδιωτικῶν καὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων. Φαίνεται, ὅτι ἤρχισεν ἤδη σχηματίζομένη σχολὴ νέων ἰδεῶν, ἡ ὁποία δὲν θέλει ἀργήσῃ, βεβαίως, ν' ἀναπετάσῃ τὴν σημαίαν τῆς ὑλικῆς προόδου τοῦ ἔθνους καὶ ὡς πρῶτον ἄρθρον τοῦ προγράμματος αὐτῆς ν' ἀναγράψῃ τὴν ἀνάγκην τῆς καλλιέργειας ὁλοκληροῦ τοῦ ἐλληνικοῦ ἐδάφους. Καὶ τῷ ὄντι ποῖον ἄλλο δύναται νὰ θεωρηθῇ σπουδαιότερον τοῦτου ζήτημα, ἀφοῦ ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος, καθ' ὅλα οὗτα καλητέρα τῆς ἀγγλικῆς, ἀντὶ νὰ παράγῃ, κατ' ἀναλογίαν τῆς παραγωγῆς τῶν ἄγγλων, ὀκτακόσια ἑκατομμύρια φράγκων ἀκαθάριστον ἐτήσιον πρὸς ὅσον, παράγει μόνον ἑκατὸν! ποία ἄλλη ἰδέα δύναται νὰ θεωρηθῇ μεγαλητέρα ταύτης διὰ τὴν Ἑλλάδα;

Ἀλλὰ σκοπὸς μας εἶναι σήμερον νὰ γράψωμεν περὶ τοῦ βάμβακος. Ἐπανέλθωμεν λοιπὸν εἰς αὐτόν.

Αἱ τελευταῖαι περὶ πιθανῆς εἰρήνης τῶν Ἀμερικανῶν εἰδήσεις ἐπὶνεγκον μεγάλην καταστροφὴν εἰς τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐμπόριον τοῦ βάμβακος. Ἡ τιμὴ αὐτοῦ ἐξέπεσε τεραστίως· ἡ δυστυχὴς δὲ αὕτη περίστασις ἐπενήργησε καὶ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας παραγωγεῖς. Σήμερον, ἡ οὐδόλως ζητεῖται ὁ βάμβαξ ἐν Ἑλλάδι, ἢ ζητεῖται εἰς τιμὰς εὐτελεστάτας, αἵτινες μολὶς θέλουσι σκεπάσει τὸ ἥμισυ τῶν ἐξόδων τῆς παραγωγῆς· ἀντὶ τῶν δι' ἑκάστην ὀκτὼν δύναι καὶ ἐπέκεινα δραχμῶν, εἰς ἃς ἐπροστοιχίσθη τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ ἐλληνικὸς βάμβαξ, σήμερον μολὶς προσφέρουσι δι' αὐτόν 40—60 λεπτά! ἡ τιμὴ αὕτη εἶναι καταστρεπτικὴ διὰ τοὺς ἐνασχολουμένους εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ φυτοῦ τούτου.

Ἄλλοτε θέλομεν ἐξετάσει κατὰ πόσον ἡ εἰρήνη τῆς Ἀμερικῆς θέλει δυνηθῇ νὰ ἐπενεργήσῃ ἐπὶ τὸ ἐμπόριον τοῦ βάμβακος, εἴτε καταργουμένης ὅλως τῆς δουλείας, εἴτε καὶ διατηρουμένης προσωρινῶς διὰ συμβιβασμοῦ μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων μερῶν, καὶ συγχρόνως κατὰ πόσον εἰσὶν εἰλικρινεῖς οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς πρὸς τὸν βάμβακα, ἀπαισιόδοξοι.

Περιοριζόμεθα μόνον σήμερον νὰ διευκρινίσωμεν τὴν θέσιν ἐκείνων ἐκ τῶν ἡμετέρων βαμβακροκόμων, οἵτινες, συλλέξαντες ἔχουσιν ἤδη εἰς τὰς ἀποθήκας αὐτῶν τὸν βάμβακα καὶ δὲν δύ-

νάνται νὰ τὸν πωλήσωσι, διότι εἶναι ἀκαταζήτητος εἰς τὰς ἀγο-
 ρὰς τῆς Μεγάλης Βρετανίας· δὲν ὑπάρχουσιν ἄρα γε ἄλλαι
 ἀγοραί, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἄλλα κέντρα καταναλώσεως τοῦ προϊ-
 όντος τούτου; ὁ θάμβας ἀκατέργαστος ἀναμφιβόλως δὲν ἐξο-
 δεύεται σχεδὸν οὔτε εἰς τὴν Ἀνατολήν, οὔτε εἰς τὰ βόρεια
 τῆς Εὐρώπης μέρη· μεταβαλλόμενος ὁμως εἰς νήματα καὶ ὑφά-
 σματα, εἰσχωρεῖ πανταχοῦ· ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ταύτην παρατη-
 ρεῖται περίεργόν τι. Ἐν ᾧ ἡ τιμὴ τῆς πρώτης ταύτης ὕλης,
 τοῦ θάμβας, ἐξέπεσεν, ἡ τῶν πραγμάτων, τῶν δι' αὐτῆς κα-
 τασκευαζομένων, νημάτων καὶ ὑφασμάτων, διατηρεῖται πάν-
 τοτε ἡ αὐτή, ἢ καὶ εἰς τινὰ εἶδη ἀνέβη ἔτι πλέον. Ἐν ᾧ συνή-
 θως εἰς τὰ ἄλλα πράγματα συμβαίνει τ' ἀνάπαλιν· π. χ. ὅταν
 τὰ ζῶα ᾖναι εὐθηνά, καὶ τὸ κρέας, πωλεῖται εὐθηνόν· ὅταν τὰ
 σιτηρὰ ᾖναι εὐθηνά, καὶ ὁ ἄρτος πωλεῖται εὐθηνός· ὅταν αἱ στα-
 φυλαὶ εἰσιν εὐθηναί, καὶ ὁ οἶνος πωλεῖται εὐθηνός· ὅταν τὰ ἐδώ-
 διμα ἐν γένει ᾖναι εἶναι εὐθηνά, καὶ ὁ μετασχηματίζων ταῦτα εἰς
 φαγητὰ καὶ ποτὰ ξενοδόχος πωλεῖ καὶ αὐτὸς εὐθηνά. Ἐπομένως
 ἐπειδὴ ὁ θάμβας εἶναι εὐθηνός, ἔπρεπε τὰ τε νήματα καὶ τὰ
 ὑφάσματα νὰ πωλῶνται εὐθηνά· καὶ ὁμως δὲν εἶναι εὐθηνά,
 διότι οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐμπορευόμενοι τὰ εἶδη ταῦτα δὲν θέλουν
 νὰ τὰ πωλήσωσιν εὐθηνά· ἀλλ' ἐὰν οὗτοι ᾔσαν, ὡς θέλουν νὰ
 λέγωσι, πεπεισμένοι ὅτι λίαν προσεχῶς ὁ τῆς Ἀμερικῆς θάμ-
 βασ μέλει νὰ καταπλημμυρίσῃ τὸν κόσμον, ἡδύναντο τάχα νὰ
 προτιμῶσι κάλλιον νὰ ἔχωσι πλήρεις τὰς ἀποθήκας τῶν παρά
 νὰ πωλήσωσι τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας τῶν εἰς τιμὴν ἀνά-
 λογον πρὸς τὴν σημερινὴν τοῦ θάμβας; μὴ πράττοντες δὲ οὕτω
 ἀποδεικνύονται ἀναμφιβόλως ἀνειλικρινεῖς εἰς ὅσα διαδίδουσι περὶ
 τε τῆς δῆθεν πιθανῆς εἰρήνης τῆς Ἀμερικῆς, καὶ περὶ τῆς δῆθεν
 προσεχοῦς μεγάλης ἀφθονίας τοῦ θάμβας.

Ἀλλ' ἐν τούτοις, καίτοι οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, αἱ
 ἀγοραὶ τῆς Ἀγγλίας ἐπιμένουν νὰ θέλωσιν ἀφ' ἐνός μὲν ν' ἀγο-
 ράζωσι τὸν θάμβας εἰς εὐτελεστάτην τιμὴν, ἀφ' ἐτέρου δὲ νὰ
 πωλῶσι τὰ νήματα καὶ τὰ ὑφάσματα τῶν ἐργοστασίων αὐτῶν
 εἰς τιμὰς ὑπερόγκους. Οὕτω θέλουσι καὶ ἡ θέλησίς των εἶναι
 νόμος· διατί; διότι ὁμοιάζομεν τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἔχων σί-
 τον πωλεῖ αὐτὸν πρὸς 10 λεπτὰ τὴν ὁκτὼ καὶ ἀγοράζει τὸν
 ἄρτον, ὅστις γίνεται μὲ τὸν σῖτόν του, πρὸς δύο δραχμὰς τὴν
 ὁκτὼ, διὰ τοῦτο διότι δὲν γνωρίζει νὰ κατασκευάσῃ ἄρτον.
 Ἔχομεν θάμβας, τὸν ὁποῖον πωλῶμεν πρὸς 60 λεπτὰ τὴν

ὁκᾶν, καὶ ἀγοράζομεν τὰ νήματα καὶ τὰ ὑφάσματα, τὰ ἐξ αὐτοῦ κατασκευαζόμενα, πρὸς 20—30 δραχμὰς τὴν ὁκᾶν· ἡ Ἑλλὰς, κατὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν δημοσιευθέντας πίνακας τοῦ ἐμπορίου, εἰσῆξε, τὸ μὲν 1860 νήματα καὶ ὑφάσματα βαμβακερινὰ δραχ. 8,256,224 τὸ δὲ 1861 4,676,460 τὸ 1862 3,500,000 κλπ. ὁλόκληρος δὲ ἡ γείτων ἡμῶν Ἀνατολὴ εἰσάγει ἐκ τῆς Εὐρώπης νήματα καὶ ὑφάσματα βαμβακερινὰ ἐτησίως 200—300 ἑκατομμυρίων φράγκων!

Τί ἀποδεικνύει τοῦτο; οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ, ὅτι τὸ ἐλληνικὸν προῖόν ὃ βάμβαξ δύναται κατὰ μέγα μέρος νὰ καταναλωθῇ ἐντὸς τοῦ Κράτους, μεταβαλλόμενος εἰς νήματα καὶ ὑφάσματα. Ἐὰν δὲ ὑπάρξῃ μέγα περίσσευμα, δύναται νὰ ἐξαχθῇ πρὸς τὰς βορείους ἐπαρχίας τῆς Τουρκίας, τὰς Παραδουναβίου· Ἡγεμονίας καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν Ῥωσίαν· διότι οἱ τόποι οὗτοι, μὴ δυνάμενοι φυσικῶς νὰ παράξωσι βάμβακα, οὐδέποτε θέλουσιν ἀποκτήσει βαμβακοκλωστικὰ καταστήματα· τέλος δὲ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἀνατολήν.

Διὰ τί νὰ μὴ καταφύγωμεν λοιπὸν εἰς τὸ σωτήριον τοῦτο μέσον; ἂς μεταβάλωμεν τὸν ἤδη διαθέσιμον βάμβακα εἰς νήματα καὶ εἰς ὑφάσματα, τὰ ὅποια θέλομεν πωλήσει ἀμέσως. Οἱ βαμβακοκόμοι ἂς σχηματίσωσιν ἐταιρίας, αἵτινες διὰ τινος χρηματικοῦ ποσοῦ 100 μέχρι 200,000 δραχμῶν, δύναται νὰ προμηθευθῶσι τὰς ἀναγκαίαις μηχανάς· τὴν πρώτην ὕλην θέλουν χορηγήσει οἱ ἴδιοι, ἀντὶ τῆς ὁποίας θέλουσι λαμβάνει νήματα καὶ ὑφάσματα. Εἰς ἡν τιμὴν ζητεῖται σήμερον ὁ βάμβαξ πωλούμενος, μόλις θέλει φέρει 4—6 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἐὰν ὁμως μεταβληθῇ εἰς νήματα καὶ εἰς ὑφάσματα, διὰ δαπάνης 4—5 ἑκατομμυρίων, εἰς καταστήματα, μηχανάς καὶ ἐργάτας, (τὰ ὅποια καὶ ταῦτα θέλουσι δαπανᾶσθαι ἐντὸς τοῦ Κράτους) θέλει πωληθῇ ἀντὶ 25—30 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Εἶναι πασίγνωστον, ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ τῆς νηματοποιίας τοῦ βάμβακος ἐμορφώθησαν κολοσιαῖαι περιουσίαι. Ο ἑπικλεὴς σὺρ Ροβέρτος Πήλ ἐκληρονόμησεν ἄπειρα ἑκατομμύρια, τὰ ὅποια εἶχε κερδίσει ὁ πατὴρ αὐτοῦ διὰ τῶν βαμβακοκλωστικῶν καταστημάτων. Ὁ δὲ Ἀρκβράϊτ (Arckwright) ἐφευρετὴς τῆς κλωστικῆς μηχανῆς τοῦ βάμβακος ἐκέρδισεν 168 ἑκατομμύρια φράγκων διὰ μόνην τὴν ἐφεύρεσίν του ταύτην.

Ἡ εἰσαγωγή τῆς βιομηχανίας ταύτης θέλει γίνεαι πρόξενος μεγίστων ἄλλων καλῶν εἰς τὸν τόπον· ἡ τέχνη αὕτη καὶ οἱ

εἰς αὐτὴν ἐνασχοληθῶμενοι ἐργατικοὶ πληθυσμοὶ θέλουσιν ἀνοίξει διεξόδους ἀγνώστους μέχρι τοῦδε εἰς τὰ προϊόντα τῆς ἑλληνικῆς γεωργίας, ἥτις θέλει κατασταθῇ καὶ αὐτὴ ἐπιστήμων καὶ πλουσία. Εἶναι δὲ μαθηματικὴ ἀλήθεια, σήμερον ὅτι ἡ γεωργία πλουτίζει τὴν βιομηχανίαν καὶ ἡ βιομηχανία πλουτίζει τὴν γεωργίαν, ὅταν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ καλλιεργῶνται συγχρόνως καὶ αἱ δύο· καὶ δὲν δύναται μάλιστα νὰ ὑπάρξῃ ἀνεπτυγμένη γεωργία εἰς τοὺς τόπους, οἵτινες στεροῦνται βιομηχανίας καὶ ἐμπορίου· διὰ τοῦτο οἱ ἄγγλοι θεωροῦνται, καὶ δικαίως, ὡς οἱ μᾶλλον τῶν ἄλλων λαῶν ἐπιδώσαντες εἰς τὴν γεωργίαν, ἐπεὶ συγχρόνως εἰσὶν ὁ βιομηχανικώτατος καὶ ὁ ἐμπορικώτατος λαὸς τοῦ κόσμου.

Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιωτάτων καὶ ἐπομενῶς ἄξιον τῆς συντόνου προσοχῆς καὶ τῆς ἀδιαλείπτου μερίμνης τῶν τε ἰδιωτῶν καὶ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἡμεῖς δὲ διὰ τοῦ παρόντος ἀρθροῦ δίδομεν νύειν, ἀφινόντες τοὺς εἰδημονεστέρους καὶ ἀρμοδιωτέρους νὰ σκεφθῶσι καὶ ἐνεργήσωσι σκοπιμώτερον, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τοῦ πράγματος.

Ἀθῆναι 25 Φεβρουαρίου 1865.

Κ. ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Περὶ ἱαματικῶν ὑδάτων.

Ἀξιότιμε Κύριε Συντάχτα!

Λεχνὰ 16 Ἰανουαρίου 1865.

Εἰς προηγουμένην τινὰ ἐπιστολὴν μου ὑπεσχέθην ὑμῖν νὰ σᾶς κάμω περιγραφὴν τινὰ περὶ τινων ἱαματικῶν ὑδάτων, κειμένων ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δήμου Μυρτουντίων, ὁμοίων μὲ τὰ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. φύλλῳ τῆς Μελίσσης ἀναφερόμενα.

Τὰ προκείμενα ὕδατα κεῖνται εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Πελοποννήσου ἀντικρὺ τῆς νήσου Ζακύνθου, πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος